

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет**

***Сутність та перспективи
впровадження
електронної демократії в Україні***

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 15 листопада 2016 р.)**

**Вінниця
ВНТУ
2017**

ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ В УКРАЇНІ. ВЕБ–САЙТИ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано розглянути суть електронної демократії в Україні, зокрема звернути особливу увагу на веб–сайти органів влади. Тенденцію до зростання інформаційної відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень, динаміку інформаційного наповнення веб–сайтів, їхньої прозорості, а також визначення найкращого веб–сайту серед виконавчої влади і серед місцевих органів. І звернути увагу на низку зауважень, щодо покращення стану веб–сайтів органів влади, їх повноти і прозорості.

Ключові слова: демократія, веб–сайт, інформаційне наповнення, інформаційна прозорість.

Abstract

A review essence of e–democracy in Ukraine, paying particular attention to the websites of the authorities. Information tends to increase openness and transparency of government entities, dynamic content websites, their transparency, and determine the best website among executive and among local authorities. And pay attention to a number of observations regarding the improvement of websites government, completeness and transparency.

Keywords: democracy, website content, information transparency.

Вступ

Суть електронної демократії зводиться до використання інформаційних технологій з метою посилення демократичних процесів в державі. е–демократія є фундаментом для участі громадськості у прийнятті державних рішень та здійсненні впливу на творення державної політики. Відповідальними за розвиток е–демократії є передусім органи влади.

Сьогодні в Україні реалізовані наступні елементи електронної демократії:

- електронне законодавство у частині публікування нормативно–правових актів після їх реєстрації та прийняття на офіційному сайті Верховної Ради;
- електронний суд як Єдиний державний реєстр судових рішень та оперативний обмін інформацією в електронному вигляді між судовими установами (запроваджено пілотний проект у 15 судах загальної юрисдикції);
- електронні звернення, консультації та анкетування (працює частково, найкраще в частині електронних консультацій органів публічної влади з громадськістю – за рік проводиться понад 1000 консультацій);
- електронні портали, такі як «Електронна митниця» та «Веб–портал державних закупівель»;
- веб–сайти органів влади (сьогодні всі органи центральної влади мають власні сайти, проте лише низка міністерств підтримує дискусійні тематичні е–форуми);
- локальні портали адміністративних послуг;
- різноманітні онлайн ініціативи неурядових організацій.

Розглянемо загальну характеристику такого конкретного елемента електронної демократії, як веб–сайти органів влади.

Результати

Загалом спостерігається тенденція до зростання інформаційної відкритості та прозорості в діяльності суб'єктів владних повноважень. Відмічається позитивна динаміка інформаційного наповнення веб–сайтів, збільшились кількісні показники представленої інформації, вона стала більш актуальною та систематизованою.

Найкращим серед центральних органів виконавчої влади є офіційний веб-сайт Адміністрації Державної прикордонної служби України, а серед місцевих органів виконавчої влади – офіційний веб-сайт Рівненської обласної держадміністрації.

Відчутну динаміку зростання інформаційної прозорості серед центральних органів виконавчої влади продемонстрували Державна казначейська служба України (11,68 %) та Міністерство освіти і науки України (10,24 %), а серед місцевих органів виконавчої влади – Черкаська обласна держадміністрація (14,45 %), що обумовлено, насамперед, реалізованими заходами щодо адаптації власних веб-сайтів до потреб осіб з вадами зору та слуху.

Водночас до низки веб-сайтів є певні зауваження, а саме:

- відсутність або наявність не в повному обсязі інформації, обов'язковість розміщення якої регламентується нормативно-правовими актами;
- несвоєчасне розміщення матеріалів;
- оприлюднення інформації без зазначення дати, що не дозволяє визначити рівень її актуальності;
- розташування інформації не в логічних розділах, через що не забезпечується простота та зручність доступу до неї;
- відсутність або неефективна робота пошукових систем;
- обмежений доступ до інформації користувачам з вадами зору та слуху.

Системи обліку публічної інформації наявні не на всіх веб-сайтах, нерідко вони оновлюються нерегулярно, містять відомості лише про частину документів, які перебувають у володінні суб'єктів владних повноважень.

Часто на веб-сайтах відсутня контактна інформація структурного підрозділу та/або посадових осіб, відповідальних за програмно-технічну та інформаційну підтримку веб-сайту.

На багатьох веб-сайтах не розміщено адреси електронної пошти керівників органів, їх заступників, керівників структурних підрозділів, не скрізь оприлюднено основні функції структурних підрозділів, правила внутрішнього трудового розпорядку, порядок та умов проходження конкурсу на заміщення вакантних посад.

Невисокі показники наявності має інформація щодо цільових програм та розташування місць, де надаються необхідні запитувачам форми і бланки установи, натомість вже представлені матеріали інколи неактуальні або не структуровані у вигляді окремого тематичного розділу та мають низьку навігаційну доступність.

На веб-сайтах деяких місцевих органів виконавчої влади спостерігається низький рівень наявності інформації щодо розрахунків за енергоносії, адрес, номерів телефонів, розпорядку роботи установ і закладів соціальної сфери, комунальних підприємств, правоохоронних органів, які знаходяться на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

На початку головної сторінки деяких веб-сайтів відсутній Державний Герб України, як того вимагає чинне законодавство.

Крім того, деякими органами виконавчої влади для забезпечення представлення в мережі Інтернет власних веб-сайтів використовуються зареєстровані не в домені GOV.UA доменні імена, що суперечить вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 851 «Деякі питання використання доменних імен державними органами в українському сегменті Інтернету».

Висновок

З огляду на зазначене, потрібно ознайомитись з аналітичною довідкою, вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків та прискорити адаптацію власних веб-сайтів до потреб користувачів, для комфортності і прозорості інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Серенок А. О. Е-уряд : показник зрілості для України [Текст] / А. О. Серенок // Вивчення та впровадження в Україні іноземного досвіду удосконалення діяльності органів влади : матеріали III всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю, 26 листопада 2008 р. – Ч. I. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – С. 206–209.

Мазур Олександр Володимирович — студент групи 11М-13б, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: sasha.mazur.1995@bk.ru

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** — доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Alexander Mazur V. — student group 11M-13b, Faculty of Engineering and Transport, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: sasha.mazur.1995@bk.ru

Supervisor: **Valerii Kornienko O.** — Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa.